

Notat

Bilag 27: Klage over manglende afkrydsningsrubrik

24. november 2021

Valgsekretariatet har den 17. november 2021 modtaget en klage over manglende afkrydsningsrubrikker ud for fire kandidater opstillet for T. Frihedslisten ved kommunalvalget 2021 i Københavns Kommune.

Sagsnummer
2021-0369383

Dokumentnummer
2021-0369383-3

Valgsekretariatet blev på valgdagen den 16. november 2021 ringet op af valgsekretæren på 5. Vest, Nørrebro Park Skole kl. 08.45 og gjort opmærksom på, at der manglede afkrydsningsrubrikker ud for fire af T. Frihedslistens fem kandidater på stemmesedlen til kommunalvalget.

Valgsekretariatet rettede umiddelbart herefter henvendelse til Indenrigs- og Boligministeriet for at få vejledning i, hvordan situationen skulle håndteres. Ministeriet gav telefonisk en overordnet vejledning i håndtering af denne type situation. På baggrund af samtalen med ministeriet udsendte valgsekretariatet hurtigst muligt en sms til samtlige valgsekretærer. Sms'en blev udsendt kl. 9.29 med følgende ordlyd:

*VIGTIGT: Kære valgsekretærer. Vi er blevet opmærksomme på, at der ud for 4 af de 5 kandidater på T. Frihedslisten, mangler en afkrydsningsrubrik på stemmesedlen for kommunalvalget. Vælgerne skal ved forespørgsel vejledes om at sætte et kryds ud for den ønskede kandidat i det felt kandidaten er anført, hvis de vil stemme personligt. Krydset vil være gyldigt, selvom det ikke er sat i en afkrydsningsrubrik, hvis ikke stemmesedlen er ugyldig af andre årsager. Mvh
Valgsekretariatet*

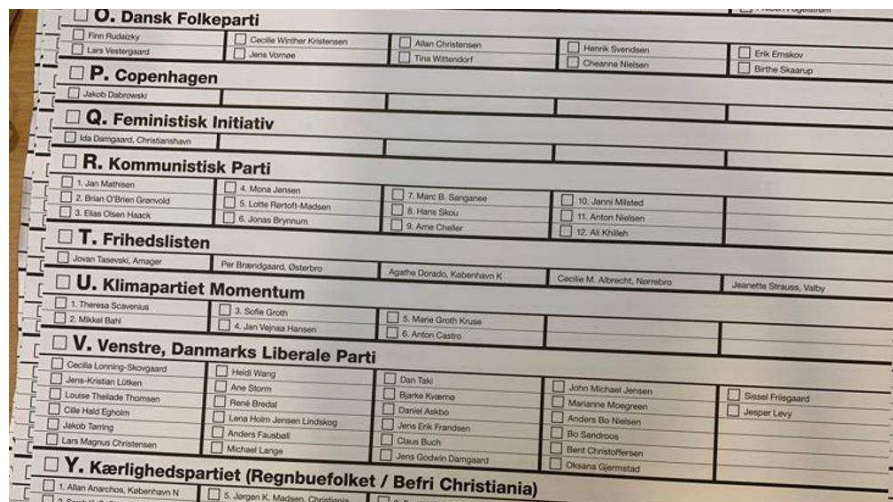
Valgsekretæren er den administrativt ansvarlige på valgstedet og udpeget af Københavns Kommune til at sørge for, at alle procedurer og regler bliver fulgt på valgstedet i samarbejde med valgstyrelsen.

T. Frihedslisten havde opstillet 5 kandidater til valget. Der var en afkrydsningsrubrik ud for listen på stemmesedlen. Den første kandidat på stemmesedlen, Jovan Tasevski, havde en afkrydsningsrubrik ud for sit navn. De næste fire kandidater havde ved en fejl ikke en afkrydsningsrubrik ud for deres navn. Det drejede sig om disse fire kandidater opstillet i følgende rækkefølge:

- Per Brændgaard
- Agathe Dorado
- Cecilie M. Albrecht
- Jeanette Strauss

Sekretariat og Byudvikling
Udvalg og Analyse
Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009780515

Udsnit af stemmesedlen til kommunalvalget 2021 i Københavns Kommune

Det følger af § 9 i Bekendtgørelse nr. 710 af 15. april 2021 om stemmesedler til brug ved kommunale og regionale valg, at:

Yderst til venstre for hver enkelt kandidats navn anbringes med halvfede streger en afkrydsningsrubrik. Afkrydsningsrubrikken skal være adskilt fra stemmesedlens venstre kant. Afkrydsningsrubrikken skal have en sådan størrelse, at der er rigelig plads til at sætte et kryds, dog mindst 4x4 mm indvendigt.

Der er således tale om en særdeles beklagelig fejl, at der ikke var placeret en afkrydsningsrubrik ud for de fire kandidater.

Københavns Kommune benytter det samme trykkeri, som udarbejder det officielle stemmeseddelforlæg for Indenrigs- og Boligministeriet.

Fejlen er opstået, idet trykkeriet har lavet layout på stemmesedlen. Københavns Kommune har læst korrektur på stemmesedlen for at sikre, at opstillingsform (sideordnet eller partiliste), antal kandidater, ønsket navneangivelse for kandidaterne, stavemåde for kandidatnavne og eventuel bopæl for kandidaterne var korrekt. Valgsekretariatet har beklageligvis ikke været opmærksom på, at der kunne være fejl i trykkeriets layout.

Frihedslisten fik 1.134 stemmer. Heraf var der følgende antal personlige stemmer:

- Jovan Tasevski: 392
- Per Brændgaard: 204
- Agathe Dorado: 49
- Cecilie M. Albrecht: 39
- Jeanette Strauss: 19

Der blev dermed afgivet i alt 703 gyldige personlige stemmer på listens kandidater, hvoraf de 311 stemmer var fordelt på de fire kandidater, som ikke havde en afkrydsningsrubrik ud for deres navn.

Der var i alt 970 ugyldige stemmesedler ud af de i alt afgivne 312.691 stemmer ved kommunalvalget 2021 i Københavns Kommune. Det var

181 færre ugyldige stemmer end ved kommunalvalget i 2017 i Københavns Kommune.

Valgsekretariatet kan naturligvis ikke vide, hvordan stemmerne havde fordelt sig, hvis der havde været afkrydsningsrubrikker ud for de fire kandidater, men konstaterer, at der er flere vælgere, der har afgivet gyldige personlige stemmer på kandidaterne på trods af den manglende afkrydsningsrubrik, samt at alle valgsekretærer var informeret om fejlen, samt hvordan den skulle håndteres.

Lovgrundlag for at erklære valget ugyldigt og foretage omvalg

Borgerrepræsentationen har mandat til at erklære valget ugyldigt, hvis det er Borgerrepræsentationens vurdering, at fejlen er af en karakter, der nødvendiggør omvalg. Indenrigs- og Boligministeren er klageinstans for Borgerrepræsentationens afgørelser og kan ligeledes træffe afgørelse om, at valget erklæres ugyldigt, hvis fejlen vurderes at være af en karakter, der nødvendiggør omvalg.

Det fremgår af den kommenterede kommunal- og regionalvalglov side 575, at Borgerrepræsentationen også har mulighed for at træffe mindre vidtgående foranstaltninger end at erklære valget ugyldigt og afholde omvalg. Den typiske reaktion i anledning af en valgklage er en afgørelse, der fastslår, om reglerne i valglovgivningen er overtrådt. Herefter foretages en vurdering af, om det kan have haft betydning for valgets resultat.

I det konkrete tilfælde med de manglende afkrydsningsrubrikker ud for fire af kandidaterne for T. Frihedslisten på stemmesedlen til kommunalvalget, er det stemmesedelbekendtgørelsens § 9, der ikke er blevet overholdt.

Det fremgår af den kommenterede kommunal- og regionalvalglov side 576, at det forhold, at der er sket fejl eller uregelmæssigheder ved valget, ikke i sig selv er nok til, at Indenrigs- og Boligministeriet træffer afgørelse om omvalg. Det fremgår af samme side, at det må antages, at der skal ganske meget til, for at en fejl fører til omvalg. Som eksempel på en fejl, hvor der blev taget stilling til, om der skulle afholdes omvalg, anføres på side 576-577 følgende eksempel med en manglende kandidat på stemmesedlen:

Ved folketingsvalg er der også et eksempel på, at en manglende kandidat på stemmesedlen i en opstillingskreds ikke har ført til omvalg. I det konkrete tilfælde ved folketingsvalget den 18. juni 2015 manglede en kandidat uden for partierne på stemmesedlerne i én opstillingskreds. Ved afgørelsen om ikke at afholde omvalg lagde Folketinget vægt på, at det var helt usandsynligt, at den korrekte angivelse på stemmesedlen ville have ført til, at kandidaten havde opnået valg [...]. Helt så klart vil problemets eventuelle konsekvens måske ikke fremstå ved et kommunalt eller regionalt valg, og det er derfor muligt, at barren for, hvornår der vil kunne blive tale om omvalg, er lavere ved kommunale og regionale valg end ved andre valg. Konsekvensen af en manglende kandidat eller en manglende kandidatliste ville ved kommunalvalg være, at ingen af vælgerne på valgdagen kunne stemme på vedkommende, hvorimod der i

eksemplet fra folketingsvalget i 2015 "kun" var tale om, at vælgerne i én ud af 11 opstillingskreds i den pågældende storkreds var afskåret fra at stemme på kandidaten.

Som det fremgår af ovenstående eksempel, kan omvalg komme på tale i det tilfælde, hvor vælgerne har været afskåret fra at stemme på kandidaten. Dette er ikke tilfældet for T. Frihedslistens fire kandidater, da de har været anført på stemmesedlen, og vælgerne derfor har kunnet sætte deres kryds ud for den ønskede kandidat og dermed afgive en gyldig stemme. Det er på den baggrund valgsekretariatets vurdering, at der ikke er grundlag for, at Borgerrepræsentationen erklærer kommunalvalget 2021 ugyldigt, og at der dermed ikke er et grundlag for at afholde omvalg. Valgsekretariatet bemærker i denne sammenhæng, at der er afgivet gyldige personlige stemmer på de pågældende kandidater.

Klager modtager en klagevejledning, hvoraf det fremgår, at klager over Borgerrepræsentationens afgørelse kan indbringes for indenrigs- og boligministeren senest 14 dage efter, at afgørelsen er meddelt.

Valgsekretariatet vil på baggrund af denne meget beklagelige episode fremover være særdeles opmærksom på at kontrollere, at trykkeriets layout lever op til stemmeseddelbekendtgørelsens krav.

Valgsekretariatet beklager dybt, at der har manglet afkrydsningsrubrikker ud for de fire kandidater for T. Frihedslisten.

Det foreslås, at der svares følgende til Babeth Berdiin:

Klage over manglende afkrydsningsrubrik

Kære Babeth Berdiin

Tak for din henvendelse af 16. november, hvor du klager over de manglende afkrydsningsrubrikker ud for fire af T. Frihedslistens kandidater på stemmesedlen ved kommunalvalget 2021 i Københavns Kommune. Borgerrepræsentationen har på møde den 2. december 2021 behandlet din klage.

Der er tale om en yderst beklagelig fejl, som skyldes, at trykkeriet ikke havde indsat de påkrævede afkrydsningsrubrikker som følger af stemmeseddelbekendtgørelsens § 9 ud for de fire kandidater. Københavns Kommunes valgsekretariat har beklageligvis overset denne mangel ved kontrolgennemgangen af stemmesedlen. Fejlen blev desværre først opdaget, da den blev påpeget på et valgsted på valgdagen kl. 8.45. Efter at Københavns Kommune havde verificeret fejlen, blev Indenrigs- og Boligministeriet straks kontaktet. Indenrigs- og Boligministeriet gav overordnet vejledning i, hvordan en sådan type situation kunne håndteres. Herefter sendte valgsekretariatet en besked ud til alle valgsekretærer på valgstederne kl. 9.29.

Valgsekretærene blev informeret om fejlen, samt hvordan den skulle håndteres på valgstedet, herunder at vælgerne skulle vejledes om at sætte et kryds ud for den ønskede kandidat i det felt, hvor kandidaten var anført, hvis de ville stemme personligt. Det er valgsekretæren, som herefter har sørget for at instruere de tilforordnede.

Krydset for de pågældende kandidater er blevet bedømt som gyldigt, selvom det ikke var sat i en afkrydningsrubrik, hvis ikke stemmesedlen har været ugyldig af andre årsager.

Københavns Kommune kan naturligvis ikke vide, hvordan stemmerne havde fordelt sig, hvis der havde været afkrydningsrubrikker ud for de fire kandidater, men konstaterer, at der er flere vælgere, der har afgivet gyldige personlige stemmer på kandidaterne på trods af den manglende afkrydningsrubrik. Borgerrepræsentationen finder derfor ikke, at der på baggrund af fejlen er grundlag for at erklære valget ugyldigt og hermed foretage et omvalg.

Københavns Kommune vil på baggrund af denne meget beklagelige episode fremover være særdeles opmærksom på, at trykkeriets layout lever op til stemmeseddelbekendtgørelsens krav.

Københavns Kommune beklager dybt, at der har manglet afkrydningsrubrikker ud for de fire kandidater for T. Frihedslisten ved kommunalvalget 2021.

Klagevejledning

Klage over denne afgørelse kan indbringes for indenrigs- og boligministeren senest 14 dage efter, at du har fået meddelt afgørelsen, jf. § 94 i lov om kommunale og regionale valg. Adressen er Stormgade 2-6, 1470 København K, e-mail: valg@im.dk

Med venlig hilsen

Linnéa Künzl
Specialkonsulent
Kultur- og Fritidsforvaltningen